

OSMANLI YÖNETİMİNİN YENİ YIL KUTLAMALARINDAN: İSTANBUL TEKKELERİNE MUHARREMİYE DAĞITIMI

**New Year's celebrations in Ottoman Government:
Muharremiye Distribution to Istanbul Lodges**

Cahit TELCİ*

ÖZET

Devletlerin hayatında belli gün ya da geceler için tertip edilen merasimler tarihsel süreçte ortaya çıkar ve zamanla gelişerek birer protokol halini alır.

Bilindiği üzere Osmanlılar, Cumhuriyet reformlarıyla beraber batı usulü milâdi takvim benimsemekten önce Hicri ve bazı işlemler için de Mali takvimleri kullanmakta idiler.

Hicri yeni yıl kutlamaları Osmanlı devlet hayatında takriben XVIII. Yüzyılda ortaya çıkmış ve XIX. Yüzyılda yavaş yavaş bir devlet protokolü halini almıştır. Özellikle Tarihçi Ahmed Lütfi'nin eseri bu protokole dair bilgiler sunar.

Hicri takvimin ilk ayı olan Muharrem'de özellikle XIX. Yüzyıl Osmanlı sarayında, ayrıntılarını çok bilemesek de bir törenin yapıldığı anlaşılmaktadır. Özellikle Tarihçi Lütfi, hemen her Muharrem ayının ilk günlerinde yaşanan bu protokolü eserinde nakleder. Lütfi'ye göre birçok kişiler yeni yılını tebrik etmek üzere Sultanı ziyaret etmektedirler. Bu ziyaretçiler, ziyaretleri esnasında yeni yılı kutlayan manzum birer tarih kaydı hediye etmekte ve bunun karşılığında da sultandan bir miktar câize almaktadırlar.

Osmanlı Sultanı da yeni yıl münasebetiyle, yılbaşı tebriki olarak kendi harem halkına olduğu gibi İstanbul çevresinden bir takım kişi ve kurumlara "Muharremiye" adıyla birer miktar para ihsan etmektedir.

* Doç. Dr., Celal Bayar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Bu çalışmanın konusunu oluşturan arşiv kaynağı Hicri 1272 senesinde İstanbul civarındaki bazı tekke ve zâviyeler ile türbe ve bu kurumların içerisinde bazı kişilere yapılan ödemeleri içeren bir muhasebe bilançosunu ele almaktadır. Defterde İstanbul'un 9 bölgeye ayrıldığı ve bu bölgelerde toplam 296 yere 8.880 kuruşluk ödeme yapıldığı görülmektedir. Ödemelerin gerek burada ele alınan defterde gerekse benzer örneklerde standart olarak 30 kuruş olarak hesaplandığı, herhangi bir kişi ya da tekke ve türbeye bundan fazla ödeme yapılmadığı görülmektedir.

Defter, Osmanlı devlet geleneğinde yer eden bu kutlamaya olduğu kadar İstanbul'daki tekke ve türbelere dair bilgiler sunması açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Yıl, Muharremiye, İstanbul, Hediye, Osmanlı

ABSTRACT

The ceremonies organized for a specific day or night soon became an official protocol for the States. In Ottoman empire, along with Hijri calendar which used to make arrangements for everyday life, another calendar were developed to regulate economic issues which called "financial calendar".

Up to written sources, from 18th cent on Ottomans held New Year celebrations as other countries in the World but adjusting to Hijri calendar and those celebrations gradually became a state protocol in 19th century. Especially the work of the historian Ahmed Lutfi provides certain amount of information about this protocol.

Even though we do not know the details, it is understood that in 19th century Ottomans celebrate the Muharrem, the first month of Hijri calendar. According to the historian Ahmed Lutfi, official or public person visit the Sultan in order to celebrate his new year; those visitors gift a poet which written on plates mostly in calligraphic form, praises the health and wealth of Sultan.

Due to New Year celebrations, Sultan also gifts some money in the name of Muharremiye to the people and institutions around Istanbul as well as giving some presents to his harem.

Archive document subject to this paper belongs to year of Hijri 1272 and it is about Lodges and Zaviyes around Istanbul. Document also gives some information about payment to attendants and balance of the maintenance costs of the buildings. In registry, Istanbul has been divided into 9 sectors and total payment to the Lodges, Zaviyes or individuals is 8.880 kuruş for 296 places.

Registry is important for not only to the celebration held by Ottoman government as official ceremonies but also about Lodges and Turbes in Istanbul.

Keywords: New Year's, Muharremiye, İstanbul, Gift, Osmanlı.

Muharrem ayı, İslâm dünyasının hemen her tarafında, farklı gelenekler ile hatırlanır ve ihya edilir. Böyle olmakla beraber Muharrem ayı özellikle tasavvufî geleneğin hâkim olduğu çevrelerde daha canlı olarak hatırlanır. Hususen, Şiâ çevrelerinde ise Muharrem ayı aynı zamanda toplumsal bir mateme tanıklık eder¹.

Muharrem ayının önemi, hicrî yılın ilk ayı yani yılbaşı olmasının yanında, Nuh'un gemisinin Cûdi dağına inmesinden, Hz. Yunus'un balığın karnından çıkması gibi birçok inanış ile irtibatlandırılması, özellikle de 10 Muharrem'in Hz. Hüseyin ve yakınlarının Kербela'da şehid edilmelerinin tarihi olarak kabul edilmesinden ileri

¹ Erika Glassen, "Muharram-Ceremonies (Azâdârî), in İstanbul at the end of the XIXth the Beginning of the XXth Century", Thierry Zarcone (Hrsg.): Les Iraniens d'Istanbul Paris: Institut Français de Recherches en Iran, 1993, ss. 113-129.

gelmektedir. Bugün, Anadolu'nun hemen her evinde şu ya da bu şekilde pişen aşura da bununla ilgilidir².

Osmanlı sultanlarının tekkelere ve bazı tekke şeyhlerine muhtelif vesileler ile birer miktar para tahsis etmiş oldukları bilinmektedir. Hırka baha, entârî baha³, niyaz, kurbâniye, ramazaniye, ʿîdiye, nevrûziye gibi muhtelif isimler ile anılan ve belli vesilelere, günlere istinad eden bu ödemelerin, bütçe gerekliliği sebebiyle kayıt altına alındığı bilinmektedir⁴. Ancak burada ifade edilen ödemelerin sadece tekkelere ya da tekke şeyhlerine yapılan ödeme olmadığı, aynı zamanda devletin sair bazı kurumlar ya da kişiler için yaptığı ödemeler olduğu da dikkatlerden kaçmamalıdır.

Bahsimizi oluşturan ve Osmanlı sultanının Harem-i Hümayun halkı, kadınlar, câriyeler ya da devlet ileri gelenleri için bir anlamda yeni yıl tebriki olarak düşü- nülecek “Muharremiye” ödemeleri de bu meyanda zikredilebilir⁵.

Bütün ayrıntıları ile bilmememize rağmen, Osmanlı sarayında özellikle XIX. Yüzyılda yılbaşı tebriklerinin yapıldığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar önceki dönemlerde Muharrem ayının gelişi ile manzum tarih sunmak üzere bir çok devlet görevlisi Osmanlı Sultanını ziyaret ediyorsa da dönemin kronikleri sadece bir cümle ile bu ziyarete atıf yapıp⁶, sunulan tarihlerden bir-iki tanesini kaydetmekle⁷, zaman

² Eyüp Baş, “Aşure Günü Tarihsel Boyutu ve Osmanlı Dini Hayatındaki Yeri, Üzerine Düşünceler”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* XLV/1 (2004), ss. 167-190; Eblette Şiâ çevrelerde aşuranın daha belirgin bir anlamı vardır. Bkz. Anja Pistar Hatam, “Asûra in Istanbul Religiöse Feierlichkeiten Als Ausdruck Persisch-Schittischen Selbstverständnisses an Ende des 19. Jahrhundert”, *Die Welt des Islams, New Series*, 38/1 (Mar., 1998), ss. 95-119; Ayrıca geniş bir ta'ziye literatürü hakkında bkz. Metin And, *Ritiüelden Drama Kerbelâ-Muharrem-Ta'ziye*, İstanbul: Yapı Kredi Yay. 2012; Mahmud Ayoub, *Redemptive Suffering in Islam: A Study of the Devotional Aspects of Ashura in Twelver Shi'ism*, Berlin:Mouton 1978.

³ BOA. D.BŞM-d, nr. 8710.

⁴ Bugün Osmanlı arşivlerinde bulunan birçok mevâcib defterleri incelendiği takdirde devletin hangi vesilelerle ve hangi isimler altında ödemeler yapmış olduğu daha iyi anlaşılır. Özellikle Osmanlı şuarâsının yazdıkları eserler karşılığında aldıkları in'âm, câize ya da maaşlar konusunda arşiv kaynakları üzerinde yapılan çalışmalar olarak bkz. İsmail Erünsal, “Türk Edebiyatı Tarihinin Kaynakları I: II. Bayezid Devrine Ait Bir İn'âmât Defteri”, *İÜ. Tarib Enstitüsü Dergisi*, X-XXI (1979-80), İstanbul 1980, ss. 303-342; İsmail Erünsal, “Kanunî Sultan Süleyman Devrine Ait Bir İn'âmât Defteri”, *Osmanlı Araştırmaları IV* (1984), ss. 1-12; Cevdet Dadaş, “Osmanlı Arşiv Belgelerinde Şairlere verilen Câize ve İhsanlar”, *Türkler XI*, ss.748-757.

⁵ Muharremiye aynı zamanda Klâsik edebiyatta husûsi bir tür olarak da gelişmiş, bu ay münasebetiyle kaleme alınan ve Taziye'ye benzeyen Maktel ile devlet erkânına takdim edilen kasideler için kullanılan bir tabirdir. Bkz. Metin And, *a.g.e.*, s. 93 vd; Ahmet Topal, “Klasik Türk Edebiyatında Muharrem Ayı Etrafında Yazılan Şiirler”, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 35 (Erzurum 2007), ss. 89-104;

⁶ Ahmed Vasif Efendi 1199 senesini için şu ifadeleri kullanır: “evâil-i sininde münâsib-i bâl olarak manzûm ve mensûr tetebbu'-ı târib-i sâl kâr-ı dirîn-i ehl-i kemâl olmaktan nâşi fudalâ-yı asrdan bâlâ İstanbul kadısı Mekki Efendi sene-i bereketü'l-İlâh tarihini bulub ...” Ahmed Vasif Efendi, *Mehâsinü'l-Asâr ve Hakaikü'l-Abbâr*, Yay. Mücteba İlgürel, İstanbul 1978, s. 205; Hicri 1200 yılı için bkz. *a.g.e.*, s. 292; Vasif Efendi Hicri 1201 yılı için bilgi vermez. Bkz. *a.g.e.*, s. 369; Taylesânizâde Hâfız Abdullah 1203 senesi yeni yılı için üç tane tarih kaydeder. Bkz. Feridun Emecen, *Taylesânizâde Hâfız Abdullab Efendi Taribi, İstanbul'un Uzun Dört Yılı (1785-1789)*, İstanbul: Tarih ve Tabiat Vakfı Yay., 2003, s.311.

zaman da Ahmed Lütfî örneğinde olduğu gibi çoklukla kendisinin kaleme aldığı tarih kaydını vermekle yetinir⁸.

Mesela III. Ahmed dönemindeki bu kutlama ve tebriklerden bahseden mecmuada 1 Muharrem 1129 (16 Aralık 1716) tarihli yeni yıl tebriki için şu beyit ile tarih düşürülmüştür⁹:

“Yazıldı hame-ı kudretle çarba bu tarih

Mübârek ola şâhinşâha Mâh-ı sâl-ı cedîd’

Vak’anüvis Ahmed Lütfî’nin naklettiği bazı yıllara ilişkin tarihler şunlardır:

1249 yılı için: Hoca Aynî Efendi tarafından takdîm edilen tarih:

Ömr-i Hân-ı Mahmûd’u etsin bin sene îzîd hemân

Bârekallah bin iki yüz kırk dokuzdur sâlimiz¹⁰

1251 yılı için: Zeynelabidin Efendi(İmam-ı evvel- şehriyârî)

“el-Muzaffer”¹¹,

“ Hüddâ nev-sâli mes’ûd eyleye Sultan Mahmûd’a”¹²

1253 yılı için Kıbrıslı Tahsin Bey’in

“Bin iki yüz elli üçdür âm-ı bicretten bu sâl’

Vak’anüvis Lütfî Efendi’nin:

“Şeh Adlî’ye nev-sâli mübârek eylesin rabbim”¹³

1263 yılı için Vak’anüvis Lütfî Efendi’nin:

Tarih-i ferâh-fâlini

Nazm eyledi Lütfî kulu

Mes’ud ede nev-sâlini

Abdülmecîd Hân’a Allah¹⁴

1271 yılı için Ticaret Nâzırı Mısırlı Kâmil Paşa’nın:

Verdi ricâl- gayb haber gûş-ı Kâmil’e

Târib-i sâl oldu fütuhât-ı şâmile¹⁵

⁷ Ahmed Lütfî Efendi, *Vak’anüvis Ahmed Lütfî Efendi Tarihi*, 4-5, Aktaran Yücel Demirel, İstanbul 1999, s. 768, 849, 877, 908; 6-7-8, s. 1237; *Vak’a-Nüvis Ahmed Lütfî Efendi Tarihi*, IX, Yay. Münir Aktepe, İstanbul 1984, s. 13, 39, 60, 75, 87, 107, 121, 129, 138, 144, 152, 162.

⁸ Ahmed Lütfî Efendi, *a.g.e.*, 4-5, s. 877, 908; Ahmed Lütfî Efendi, *a.g.e.*, 6-7-8, s. 1237.

⁹ H. İpekten-M. Özergin, “Sultan Ahmed III. Devri Hâdiselerine Aid Tarih Manzumeleri”, *İÜEF. Tarih Dergisi*, X/14 (1959) s. 138.

¹⁰ Ahmed Lütfî Efendi, *a.g.e.*, 4-5, s. 768.

¹¹ Ahmed Lütfî Efendi, *a.g.e.*, 4-5, s. 849.

¹² Ahmed Lütfî Efendi, *a.g.e.*, 4-5, s. 849.

¹³ Ahmed Lütfî Efendi, *a.g.e.*, 4-5, s. 908.

¹⁴ Ahmed Lütfî Efendi, *a.g.e.*, 4-5, s. 1237.

¹⁵ Ahmed Lütfî Efendi IX, s. 107.

Yılbaşı tebriki, her ne kadar XIX. yüzyıl devlet adetlerinden ise de önceki yüzyıllardaki durum için, aşağıda da zikredilen III. Ahmed döneminden bahseden mecmua örneğinde olduğu gibi sadece müteferrik bilgiler bulunmaktadır. Bunlarla beraber, bu âdetin her yıl düzenli olarak tatbik edildiğini ifade edebilmek mümkün değildir. Zira, Nâima Tarihi, İsa-Zade Tarihi, Zübde-i Vekaiyât gibi kroniklerin Muharrem ayının ilk günlerine dair kayıtlarında yeni yıl tebrikleşmesi hakkında bilgi yer almaz. Hatta sultanlar bazen yeni yılın ilk günlerinde sarayda bile değillerdir. Aşağıda yer yer atıfta bulunacağımız Vak'anüvis Ahmed Lütfi'nin eserinin ilk dört cildinde de Muharrem tebrikleşmeleri yer almaz. Lütfi, takriben 1249-50 yılları itibarıyla hemen her yılın Muharrem ayında bu merasime atıfta bulunur. Dolayısıyla yeni yıl tebrikleşmelerinin de takriben bu yıllarla beraber sürekli hale gelmeye başladığı ifade edilebilir.

Lütfi'nin ifadeleri padişaha yeni yıl tebriki için takdim edilen tarihlerin, muhtemelen belli kriterler gözetilerek seçildiğini ve derecelendirildiğini de göstermektedir. Zirâ Lütfi, 1252 Muharremi için takdim ettiği tarihin sekizinci seçilmesi üzerine, birinci seçilen Babîâlî Hocası Aynî Efendi ve bulunduğu tarihten bahisle “*hakkül insaf muharrir-i hakîrin bulunduğu tarih Aynî Efendi'nin tarihine müreccab olduğu bedîhi ise de intihabda kail tarafı dahi gözçedilmiş demektir*” ifadesini kullanır¹⁶. Taylesânizâde'nin anlatımından sultana takdim edilen bu tarihlerin sadece metin olarak yazılmış tarih kayıtları olmadığı, tarihlerin güzel bir hat ile ve tezhipli birer tablo şeklinde hazırlanarak takdim edildiği anlaşılmaktadır¹⁷. Bu meyanda, tarih takdimi dışında, gerek bürokrasinin temsilcilerinden gerekse sivil bazı şahısların yeni yıl tebriki için Osmanlı sultanını ziyaret ederek hediyeler takdim etmiş olmaları da¹⁸ mümkündür. Sultana hediye olarak birer tarih beyti sunan kişilerin devrin şuarâsından olması ve bir şekilde sultana bir beyit sunarak beğenilmek ve elbette bu beğeni karşılığında belli bir miktar ücret alabilmek beklentisinin olduğu da göz ardı edilmemelidir. Zira sanatçılar çok erken dönemlerden itibaren padişah tarafından beğenilen eserleri için bu gibi ödemeler ala gelmişlerdir¹⁹. Vak'anüvis Lütfi, 1249 senesi Muharremi için tam da bu anlama gelebilecek bir ifade kullanır²⁰: “...*beher sene Mubaremü'l-haram dubûlünde ba'zı şuarâ li ecli't-tebrîk tevârih-i manzûme takdîmiyle tanzîm-i merâsîm-i ubûdiyyet eyledikleri ...*”. Yine Lütfi 1251 senesi için ise “*şuarâ-yı vakt tebrîk-i sâl-i cedûd için tarihler takdîmiyle alâ metâtîbihim taraf-ı pâdişâhiden ihsan buyru-lan câizelerle mesrûr ve şadân oldular*” ifadelerine yer verir.²¹

¹⁶ Ahmed Lütfi Efendi, *a.g.e.*, 4-5, s. 876-77.

¹⁷ *Taylesânizâde Hâfiż Abdullab Efendi Tarihi*, s. 311.

¹⁸ Çocuklukta alt kademenin üst kademeye sunduğu hediyeler anlamına gelen ve pişkeş olarak da adlandırılan, ancak genellikle rüşvet ile eş anlamda mütâlâa edilen hediyeler konusunda bkz. Ahmet Nezihî Turan, “Bir Pişkeş Defteri İçin”, *OTAM 13*, Ankara 2002, ss. 59-74.

¹⁹ Bu konuyu ele alan bir çalışma için bkz. Halil İnalçık, *Şair ve Patron, Patrimonyal Devlet ve Sanat Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme*, Ankara: Doğu Batı Yay.2011.

²⁰ Ahmed Lütfi Efendi, *a.g.e.*, 4-5, s. 768.

²¹ Ahmed Lütfi Efendi, *a.g.e.*, 4-5, s. 849.

Özellikle Lütü'nin verdiği bilgilerden devlet erkânının sultanı ziyaretleri üzerine bir kabul (rikâb) merasimi yapıldığı ve bu merasimin ardından da sultanın Babîâlî'yi ziyaret ederek Meclis-i Ahkâm-ı Adliye'deki dairelerine gittikleri anlaşıl- maktadır²². Muhtemelen bahsettiğimiz hediye takdimi bu kabul esnasında cereyan etmektedir. Ancak merasimin teferruatına ve kimlerin katıldığına dair bilgimiz yok- tur.

Sultan da bu ziyâretler ve takdîm edilen tarihler karşılığında misafirlerine yine *Muharremiye* olarak adlandırılan hediye/atiye/câize sunardı²³. Ancak, Osmanlı sultanının bu şekilde, yılbaşı ziyaretlerini iade maksadıyla Muharremiye dağıttığını, bu uygulamanın her yıl periyodik olarak tekrarlandığını da dönem kroniklerinde gör- müyoruz. Hatta sultanın “Muharremiye” adıyla muayyen bir para dağıttığına dair XIX. yüzyıl için bile kronikler sessizdir. Lütü 1264 Muharremi için *şuara-yı vakt* tarafından takdim edilen tarihler karşılığında *lütü u ibsân-ı âliye mazhar* olduklarını, yine başka bir yerde de *ibsan buyrulmuş câizelerle mesrûr ve şâdân oldular* ifadelerini kulla- nır²⁴. Dönem kroniklerinde bilgi olmamakla beraber, aşağıda ele alacağımız defter örneğinde olduğu gibi, bazı arşiv belgeleri ise Muharremiye tevziinin âdetten oldu- ğunu ifade etmektedir. Aşağıda metni de takdim edilecek olan defter, bu konuyu “*beher sene Muharrem dubâliinde*” ifadeleriyle zikreder.

Başbakanlık Arşivinde burada konu edindiğimiz tekke ve zaviyelere yapılan Muharremiye ödemelerini içeren bir kısım defter daha bulunmaktadır²⁵.

Osmanlı yönetiminin tekelere Muharremiye dağıtması geleneğinin 1328 (1910) yılına kadar devam ettiği ve bu tarihte kesildiği (8 Muharrem 1328) 20 Ocak 1910 tarihli belgeden anlaşılmaktadır²⁶.

Ele aldığımız defterde ve diğer defter örneklerinin hepsinde İstanbul dokuz bölgeye ayrılarak, burada ödeme yapılacak tekke, zâviye, dergâh, hankâh ve türbe ile kişiler tespit edilmiştir. Ödeme miktarı hem burada metnini takdim ettiğimiz def- terde hem de konuya dair diğer defterlerde değişmeksizin 30'ar kuruş olarak tespit edilmiştir.

²² Ahmed Lütü Efendi, *a.g.e.*, 6-7-8, s. 1045, 1117, 1137, 1150, 1212, 1267, Ahmed Lütü Efendi, *a.g.e.*, IX, s. 75, 87.

²³ Osmanlılarda Hediye konusunda bkz. Hedda Reindl-Kiel, “Osmanlı’da Hediye (16-17. Yüzyıl), *Hediye Kitabı*, Haz. Emine Gürsoy Naskali-Aylin Koç, İstanbul:Kitabevi yay., 2007; Aykut Mustak, *A Study on the Gift Log, MAD 1279: Making Sense of Gift-Giving in the Eighteenth Century Ottoman Society*, (Boğaziçi Üniversitesi Yayınlanmamış Master Tezi) İstanbul 2007.

²⁴ Ahmed Lütü Efendi, *a.g.e.*, 6-7-8, s. 1253, Ahmed Lütü Efendi, *a.g.e.*, 4-5, s.849.

²⁵ BOA. *EV-d* nr. 11466, 12138, 12612, 12672, 13834, 14169, 15505, 16321, 16554, 16555, 17154, 17470, 18428, 18951, 20050, 23739; BOA. *ML. MSF-d*. Nr.18376.

²⁶ BOA. ŞD (Şura-yı Devlet)192/29.

Mıntıka	Ödeme Sayısı	Toplam Ödenen
Ayasofya Cıvarı	22	660
Aksaray	11	330
Fatih ve Edirne Kapı	51	1530
Haseki Sultan	22	660
Koca Mustafa Paşa	24	720
şehremini	20	600
Sur Dışı	42	1.260
Anadolu Tarafı Üsküdar	60	1.800
Kasımpaşa Tophane Rumeli Sahilleri	44	1.320
TOPLAM	296	8.880

Yukarıda ifade edildiği gibi defterde Muharremiye tevzi edilen üç unsur bulunmaktadır. İlk olarak dergâh, tekke, hankâh ve zâviyeler, ikinci olarak türbeler ve son olarak da ilk iki kurumda görevli olan şeyh, türbedâr gibi görevliler. Mıntıkalara göre yapılan ödemelerin dağılımı şöyledir:

	Tekke Dergah Zâviye Hankâh	Türbe	Kişi
Ayasofya Cıvarı	18	2	2
Aksaray	10	-	1
Fatih ve Edirne Kapı	32	10	9
Haseki Sultan	18	-	4
Koca Mustafa Paşa	13	-	11
şehremini	14	1	5
Sur Dışı	28	7	7
Anadolu Tarafı Üsküdar	46	-	14
Kasımpaşa Tophane Rumeli Sahilleri	41		3
TOPLAM	220	20	56
TOPLAM	296		

Defter tanzim olduğu esnada aşağıda isimleri kayıtlı kişi ve tekkeler halen daha 30'ar kuruşluk ödemelerini teslim almamışlardır. Dolayısıyla muhasebe 8.670 guruş üzerinden bağlanmıştır. Defter tanzim edildiğinde henüz Muharremiyelerini almayanlar şunlardır: İrgad Pazarı'nda Çorlulu Ali Paşa Tekkesi, Ayvansaray kurbünde Hazret-i Câbir Türbe-i Şerîfi, Koca Mustafa Paşa el-Hac Piri Mahallesi'nde Mehmed Ârif, Südlice'de Şeyh Özbek el-Vâni Tekkesi, Beşiktaş Mevlevîhânesi, Rumeli Hisârı'nda Molla Fenârî Mahallesi'nde Na'lband Mehmed Efendi Zâviyesi, Bolu Eyâleti'nde Virânşehir Kazâ'sında Şerefeddin Dinânî'nde Muhiddin Zâviyedârı Hasan Efendi.

Gerek bütün defterde gerekse parasını almayanlar arasında bir kişi dikkat çekmektedir. O da Bolu Eyâleti'nde Virânşehir Kazâ'sında Şerefeddin Dinânî'nde Muhiddin Zâviyedârı Hasan Efendi ismiyle kayıtlı kişidir. Kimliği hakkında bilgimiz olmamakla beraber İstanbul dışından bu listeye dahil olan tek kişi budur.

Bilindiği üzere XIX. Yüzyılda İstanbul tekkeleri hakkında bazı listeler bulunmaktadır²⁷. Bunlardan çok bilineni Bandırmalı-zâde'nin listesidir²⁸. Bu listeler bir kısım çalışmalara da konu olmuştur²⁹.

Burada verilen liste, hazırlanma amacı tekkeleri kaydetmek değil sadece Muharremiye ödemelerini tespit etmek olduğu için, 1272 yılı İstanbul tekkeleri listesi olarak ele alınamaz. Ancak bir tekkenin 1272 yılında aktif halde bulunduğu işaret edebilir. Bu itibarla bu liste İstanbul tekkelerinin tarihsel süreç içinde takip edilebilmesi için kullanılabilir. Kolaylık olması açısından, Muharremiye ödenen tekkeler hakkında bilgi olmak üzere, K75'i Turgut Kut tarafından yapılan neşrine referanslar verilmiştir.

Metin Latin harflerine aktarılırken aslında “tekye” olarak yazılan kelime bugün kullandığımız şekliyle “tekke” olarak aktarılmıştır.

²⁷ Atilla Çetin, “İstanbul'daki Tekke Zâviye ve Hankâhlar Hakkında 1199 (1784) Tarihli Önemli Bir Vesika”, *Vakıflar Dergisi* XIII, Ankara 1981, s. 583; *Asitâne-i Aliyye ve Bilâd-ı Selâsede Kâin Mevcud ve Muhterik Olmuş Olan Tekkelerin İsim ve Şöbretleriyle Mukabele-i Şerîfe Günleri Malum Olmak İçin Keşide-i Silke-i Sütâr Olmuş Bir Eser-i Mu'teberdir*, Matbaa-i Dârü'l-Hilafeti'l-Âliyye 1256.

²⁸ Bandırmalızâde Ahmed Münib, *Mecmuâ-i Tekâyâ*, İstanbul 1307.

²⁹ Bu listelerden en önemlisi olarak kabul edilebilecek olan ve tekkelerin kuruluşundan itibaren bütün şeyhlerin silsilelerinin kaydedildiği ve K.75 olarak da bilinen Atatürk Kitaplığı Muallim Cevdet yazmaları arasındaki mecmuadır. Bu mecmuanın neşri için bkz. Turgut Kut, “İstanbul Tekkeleri Meşâiyihî”, *Journal of Turkish Studies, Türklük Bilgisi Araştırmaları* 19 (1995) In *Memoriam Abdülbaki Gölpınarlı Hâtıra Sayısı I*, Ed. Ahmet Turgut Kut-Günay Kut, Harvard University 1995, ss. 1-156. Yine aynı mecmuanın üç seri yazı halinde amatör yayını için bkz. Şinasi Akbatu, “İstanbul Tekkeleri Silsile-i Meşâiyihî”, *İslam Medeniyeti Mecmuası*, IV/4 (Haziran 1980), ss. 51-96, Şinasi Akbatu, “Derûn-ı İslamboldaki Tekkelerin Silsile-i Meşâiyihidîr”, *İslam Medeniyeti Mecmuası*, V/1 (Ocak 1981) ss. 81-103, Şinasi Akbatu, “İstanbul Tekkeleri Silsile-i Meşâiyihî”, *İslam Medeniyeti Mecmuası*, V/2, ss. 97-116. İstanbul Tekkeleri konusunda en geniş bilimsel çalışma şüphesiz Baha Tanman'a aittir. Bkz. *İstanbul Tekkelerinin Mimârî ve Süsleme Özellikleri*, İstanbul 1990 (İ.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi).

BİBLİYOGRAFYA

- Ahmed Lûtfî Efendi, *Vak'anüvis Ahmed Lûtfî Efendi Tarihi*, 4-5, Aktaran: Yücel DEMİREL, İstanbul: Yapı Kredi yay. 1999.
- Ahmed Vasıf Efendi, *Mehâsinü'l-Asâr ve Hakaikü'l-Abbâr*, Yay. Mücteba İLGÜREL, İstanbul: İstanbul Üniv. Yay. 1978
- AKBATU, Şinasi, "İstanbul Tekkeleri Silsile-i Meşâyihî", *İslam Medeniyeti Mecmuâsı*, IV/4 (Haziran 1980), ss. 51-96,
- AKBATU, Şinasi, "Derûn-ı İslamboldaki Tekkelerin Silsile-i Meşâyihidir", *İslam Medeniyeti Mecmuâsı*, V/1 (Ocak 1981) ss. 81-103,
- AKBATU, Şinasi, "İstanbul Tekkeleri Silsile-i Meşâyihî", *İslam Medeniyeti Mecmuâsı*, V/2, ss. 97-116.
- AND, Metin, *Ritiüelden Drama Kerbelâ-Mubarrem-Ta'ziye*, İstanbul: Yapı Kredi Yay. 2012.
- Asitâne-i Aliyye ve Bilâd-ı Selâsede Kâin Mevcud ve Muhterik Olmuş Olan Tekkelerin İsim ve Şöbretleriyle Mukabele-i Şerîfe Günleri Malum Olmak İçin Keşide-i Silke-i Süttür Olmuş Bir Eser-i Mu'teberdir*, Matbaa-i Dârü'l-Hilafeti'l-Aliyye 1256.
- AYOUB, Mahmud, *Redemptive Suffering in Islam: A Study of the Devotional Aspects of Ashura in Twelver Shi'ism*, Berlin: Mouton 1978.
- Bandırmalizâde Ahmed Münib, *Mecmuâ-i Tekâyâ*, İstanbul 1307.
- BAŞ, Eyüp, "Aşure Günü Tarihsel Boyutu ve Osmanlı Dinî Hayatındaki Yeri, Üzerine Düşünceler", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, XLV/1 (2004), ss. 167-190;
- ÇETİN, Atilla, "İstanbul'daki Tekke Zâviye ve Hankâhlar Hakkında 1199 (1784) Tarihli Önemli Bir Vesika", *Vakıflar Dergisi XIII*, Ankara 1981, s. 583-590.
- DADAŞ, Cevdet, "Osmanlı Arşiv Belgelerinde Şairlere verilen Câize ve İhsanlar", *Türkler XI*, ss.748-757.
- EMECEN, Feridun, *Taylesânizâde Hâfız Abdullab Efendi Tarihi, İstanbul'un Uzun Dört Yılı (1785-1789)*, İstanbul: Tarih ve Tabiat Vakfı Yay., 2003
- ERÜNSAL, İsmail, "Türk Edebiyatı Tarihinin Kaynakları I: II. Bayezid Devrine Ait Bir İn'âmât Defteri", *İÜ. Tarih Enstitüsü Dergisi*, X-XXI (1979-80), İstanbul 1980, ss. 303-342.
- ERÜNSAL, İsmail, "Kanunî Sultan Süleyman Devrine Ait Bir İn'âmât Defteri", *Osmanlı Araştırmaları IV (1984)*, ss. 1-12;
- GLASSEN, Erika, "Muharram-Ceremonies (Azâdâtî)", İstanbul at the end of the XIXth the Beginning of the XXth Century", Thierry Zarcone (Hrsg.): Les

- Iranians d'Istanbul Paris: Institut Français de Recherches en Iran, 1993, ss. 113-129
- HATAM, Anja Pistar, "Asûra in Istanbul Religiöse Feierlichkeiten Als Ausdruck Persisch-Schittischen Selbsverständnissen an Ende des 19. Jahrhundert", *Die Welt des Islams, New Series, 38/1 (Mar., 1998)*, ss. 95-119;
- İNALCIK, Halil, *Şair ve Patron, Patrimonyal Devlet ve Sanat Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme*, Ankara: Doğu Batı Yay. 2011.
- İPEKTEN H., -M. Özergin, "Sultan Ahmed III. Devri Hâdiselerine Aid Tarih Manzumeleri", *İÜEF. Tarih Dergisi, X/14 (1959)* s. 138
- İŞLİ, Nejdet, *İstanbul'da Sababe Kabir ve Makamları*, Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü, ty.
- KİEL, Hedda Reindl, "Osmanlı'da Hediye (16-17. Yüzyıl)", *Hediye Kitabı*, Haz. Emine Gürsoy Naskali-Aylin Koç, İstanbul:Kitabevi yay., 2007.
- KUT, Turgut, "İstanbul Tekkeleri Meşâyihi", *Journal of Turkish Studies, Türklük Bilgisi Araştırmaları 19 (1995) In Memoriam Abdülbaki Gölpınarlı Hâtra Sayısı I*, Ed. Ahmet Turgut Kut-Günay Kut, Harvard University 1995, ss. 1-156
- MUSTAK, Aykut, *A Study on the Gift Log, MAD 1279: Making Sense of Gift-Giving in the Eighteenth Century Ottoman Society*, (Boğaziçi Üniversitesi Yayınlanmamış Master Tezi) İstanbul 2007.
- TANMAN, Baha, *İstanbul Tekkelerinin Mimâri ve Süsleme Özellikleri*, İstanbul 1990 (İ.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi).
- TOPAL, Ahmet, "Klasik Türk Edebiyatında Muharrem Ayı Etrafında Yazılan Şiirler", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 35 (Erzurum 2007)*, ss. 89-104.
- TURAN, Ahmet Nezihi, "Bir Pîşkeş Defteri İçin", *OTAM 13*, Ankara 2002, ss. 59-74.
- ÜNVER, A. Süheyl, *İstanbul Risaleleri 3*, Haz. İsmail KARA, İstanbul: İstanbul Belediyesi yay., 1995.
- Vak'a-Nüvis Ahmed Lütfî Efendi Tarihi, IX*, Yay. Münir AKTEPE, İstanbul 1984.

ARŞİV BELGELERİ

BOA. D.BŞM-d, nr. 8710.

BOA. EV-d nr. 11466, 12138, 12612, 12672, 13834, 14169, 15505, 16321, 16554, 16555, 17154, 17470, 18428, 18951, 20050, 23739; BOA. ML. MSF-d nr.18376.

BOA. ŞD (Şura-yı Devlet)192/29.

İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı K.75

BOA. EV.d.15504

Asitâne-i ‘aliyye ve bilâd-ı selâsede kâin bi’l-cümle tekâyâ ve zevâyâ ve türâb-ı şerîfeye beher sene Muharrem duhûlünde sadaka-i ser-efser-i hazret-i tâcdârî olmak üzere Muharremiye nâmıyla otuzar guruş Hazîne-i Haremeynü’ş-Şerîfeynden i’tası mu’tad bulunmuş olmasıyla işbu ikiyüz yetmiş iki senesine mahsûben dahi cânib-i hazîne-i behiyye-i merkûmeden i’tâ olunan Muharremiyenin müfredâtını nâtık defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunur.

ETRÂF-I AYASOFYA-YI KEBİR VE SULTAN BÂYEZİD-İ VELÎ			
Bâb-ı Hümâyun ittisâlinde Mudanyalı-zâde Tekkesi 30	Ayasofya’da Sinan Erdebilî Tekkesi ³⁰ 30	Kabasakal nezdinde Nakşibendî Ağa Tekkesi 30	Sultan Ahmed kurbünde Zevk[?] Oğlu Mehmed Paşa Tekkesi 30
Sultanahmed kurbünde Mehmed Paşa Câmi-i şerîfî karşısında Özbekler Tekkesi 30	Bâb-ı asâfî kurbünde Darüssaade Ağası Tekkesi 30	Salkım Söğüd’de Aydın-zâde Tekkesi ³¹ 30	Ahırkapu kurbünde Akbıyık Tekkesi ³² 30
Küçük Ayasofya Tekkesi 30	Cıgalazâde kurbünde Kadirîler Tekkesi 30	İrgad Pazarı civârında Çorlulu Ali Paşa Tekkesi 30	Bağçekapusu kurbünde Yıldız Dede Tekkesi ³³ 30
Kumkapu Nişancı-sında İbrâhim Paşa Câmiü ittisâlinde İbrâhim Paşa Tekkesi 30	Sultan Ahmed kurbünde Mehmed Paşa Tekkesinde İştibli türbedârı Şerefeddin Efendi 30	Bağçe kapusu hâricinde Bursa Tekkesinde Şeyh el-Hac Hâfız Ahmed Efendi 30	Mahmud Paşa kurbünde Çaylak Tekkesi 30

³⁰ Kut, *a.g.e.*,s. 57.

³¹ Kut, *a.g.e.*,s. 14.

³² Kut, *a.g.e.*,s. 37.

³³ Kut, *a.g.e.*,s. 65.

Daltaban kurbünde Seyyid Abdüsselâm Efendi Tekkesi ³⁴	Kurabiyeciler derûnunda Has Ahur Şeyhi Nakşibendî Merhûm Derûnî Mehmed Efendi Tekkesi	Sandıkçılar içinde Kara Baba-yı Veli Türbe-i Şerîfi	Hoca Paşa kurbünde Nakşî İsmâil Efendi Tekkesi
30	30	30	30
Koca Paşa'da Ebu'l-Feth Sultan Mehmed Hân Hân Hazretleri Helvacıbaşısı İskender Ağa Türbe-i şerîfi	Şehzâdebaşında Kahveci Baba sokağında Keşfi Osman Baba dergâh-ı Şerîfi ³⁵ İşbu yetmiş iki senesinden itibaren müceddeden tahsis olunduğunu mübeyyin bir kıt'a ilm ü haberi vürüd eylediği		
30	30		
22 Adet			
660 Kuruş			

ETRÂF-I AKSARAY

Langa-i Kebir civârında Mu'abbir Hasan Efendi Tekkesi	Aksaray karakolhânesi zahrında Mehmed Paşa Zâviyesi	Aksaray Sebili zahrında Cism-i Latîf Tekkesi	Sofular Mahallesi'nde Şeyh Süleyman Efendi Tekkesi ³⁶
30	30	30	30
Sofular Mahallesi'nde Tarîk-zâde halîfesi Hâfız Efendi Tekkesi	Horhor'da Hindîler Tekkesi	Mehmed Ağa Yokuşu'nda Altuncu Zâviyesi	Sofular Mahallesi'nde Alaaddin Tekkesi ³⁷
30	30	30	30

³⁴ Kut, *a.g.e.*,s. 48.

³⁵ Kut, *a.g.e.*,s. 67.

³⁶ Kut, *a.g.e.*,s. 22.

³⁷ Kut, *a.g.e.*,s. 49.

Murad Paşa kurbünde Nakşi-bendî Beşikçi-zâde Şeyh Süleyman Efendi Tekkesi ³⁸	Ağa Yokuşu'nda Şeyh Mestan Efendi Dergâhı	Etmekçi-zâde Türbedârı Tarık-i aliyye-i Rifâiyye Meşâyihinden el-Hac Abdullah Efendi	
30	30	30	
11 Adet			
330 Guruş			

ETRÂF-I EBULFETH SULTAN MEHMED HÂN VE BÂB-I EDİRNE			
Ayvansaray Kapusu dâhilinde Çınarlı Çeşme'de Hazret-i Aba Zerr el-Gıfârî radiallahü anh türbe-i şerîfi ³⁹	Ayvansaray Kapusu dâhilinde Hazret-i Şîbetü'l-Hudrî ve Hamidü'l-Ensârî radiyallahü anhümâ ve Toklu Dede türbe-i şerîfleri ⁴⁰	Ayvansaray Kapusu dâhilinde Hazret-i Câbir Radiyallahü teâlâ anh türbe-i şerîfi ⁴¹	
30	30	30	
Eğri Kapu'da Hazret-i Hâfir Radiyallahü teâlâ anh türbe-i şerîfi ⁴²	Kahriye Cami-i şerîfi kurbünde Hazret-i Aba Sâidi'l-Hudrî radiyallahü teâlâ anh türbe-i şerîfi ⁴³	Tekfur Saray kurbünde Hazret-i Şîbe radiyallahü anh türbe-i şerîfi ⁴⁴	Sultan Mehmed kurbünde Hazret-i Emîr Buhârî Tekkesi
30	30	30	30

³⁸ Kut, *a.g.e.*, s. 30.

³⁹ A. Süheyl Ünver, *İstanbul Risaleleri 3*, Haz. İsmail Kara, İstanbul: İstanbul Belediyesi yay., 1995, s. 246; Nejdî İşli, *İstanbul'da Sahabe Kabir ve Makamları*, Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü, ty., s. 76.

⁴⁰ İşli, *a.g.e.*, s. 74.

⁴¹ Ünver, *a.g.e.*, s. 244; İşli, *a.g.e.*, s. 74.

⁴² Ünver, *a.g.e.*, s. 263.

⁴³ Ünver, *a.g.e.*, s. 246; İşli, *a.g.e.*, s. 70.

⁴⁴ İşli, *a.g.e.*, s. 58; Ünver, *a.g.e.*, s. 270.

Çarşambapazarı kurbünde Nakşibendî Murad Molla Tekkesi ⁴⁵ 30	Balat Tekkesi Şeyhi ⁴⁶ 30	Eğrikapu dâhilinde Çınarlı Çeşme dâhilinde Gülşenî Gürcü Ali Tekkesi 30	Sultan Hamamı kurbünde Hoca Kasım Gönânî Câmî'nde Fatih Hazretlerinin sakası türbesi 30
Sultan Mehmed Cami-i şerifi kurbünde Boyacılar Kapusu karşısında Viran Türbe 30	Emir Buharî kurbünde Memican türbesi 30	Sultan Mehmed Hân Câmî-i Şerîfi kurbünde Üç Emirler Tekkesi 30	Karagümrük kurbünde Nureddin Cerrâhî Dergâhı ⁴⁷ 30
Eğri Kapu dâhilinde Molla Aşkî Mahallesi'nde tarîk-i aliyye-i Halvetiyyeden Hakiki-zâde Osman Efendi Tekkesi ⁴⁸ 30	Sultan Selim Hân-ı Kadîm kurbünde Sivâsî Efendi Tekkesi ⁴⁹ 30	Cebe Ali Kapusu dâhilinde Gül Câmîi kurbünde Yorgânî Emin Efendi Tekkesi 30	Bozdoğan Kemerî'nde Şeyh Helvâyî Tekkesi ⁵⁰ 30
İfrâziye Yokuşu'nda Kadirî Mehmed Efendi Tekkesi 30	Otlukçu Yokuşu'nda İplikçi Mehmed Efendi Tekkesi 30	Kadı Çeşmesi'nde Tâhîr Ağa Tekkesi 30	Aşık Paşa'da Emirler Tekkesi 30
Cebe Ali kurbünde Sirkeci İsmâil Efendi Tekkesi 30	Mehmed Ağa Câmî-i Şerîfi Zâviyesi 30	Nişancı Câmî-i Şerîfi derûnunda Mehmed Paşa Zâviyesi ⁵¹ 30	Nişancı-i Cedid'de Beğçeğiz Mahallesi'nde Hamza-zâde Zâviyesi ⁵² 30

45 Kut, *a.g.e.*,s. 19.

46 Kut, *a.g.e.*,s. 8.

47 Kut, *a.g.e.*,s. 67.

48 Kut, *a.g.e.*,s. 63.

49 Kut, *a.g.e.*,s. 59.

50 Kut, *a.g.e.*,s. 48.

51 Kut, *a.g.e.*,s. 62.

52 Kut, *a.g.e.*,s. 15.

Nişancı-i Cedîd'de Sertarik-zâde Sâli Tekkesi 30	Dırağman Yokuşu'nda İsa Beg Zâviyesi ⁵³ 30	Edirne Kapusu kurbünde Sarmaşık Tekkesi ⁵⁴ 30	Sultan Hamamı kurbünde Hazret-i Hasan ve Hüseyin ⁵⁵ türbedârı ve Hazret-i Hâlid İmâmı Türbesi 30
Edirne Kapusu kurbünde Acı Çeşme'de Halvetî Şeyhi Ali Efendi Tekkesi 30	Zeyrek'de Kilise Câmii ittisâlinde Akşemseddin Hazretleri Zâviyesi ⁵⁶ 30	Tarık-i aliyye-i Nakşibendiyyeden Saraçhânebaşı'nda Dülger-zâde Hoca Şemseddin Efendi Zâviyesi Şeyhi Selim Sâbit Efendi 30	Müftü Hamamı kurbünde Kadirîyeden Şeyh Lebîba Efendi 30
Dırağman kurbünde Kefeli Câmii derûnunda tarık-i Halvetiyyeden Şeyh İbrâhim Efendi Tekkesi ⁵⁷ 30	Kadirîyeden Karagümrük'de Alîme Hatun Zâviyesi Şeyhi Süleyman Efendi Damağı İbrâhim Efendi 30	Halvetiyyeden Kumrulu Mescid'de Sâbi Tekkesi Şeyhi Ahmed Şemseddin Efendi ⁵⁸ 30	Tarık-i Halvetiyyeden Atbâzârî kurbünde Mağnisalı Câmii derûnunda Şeyh İbrâhim Efendi Tekkesi 30
Küçük Mustafa Paşa'da Kara Sarıklı eş-Şeyh İbrâhim Efendi Tekkesi ⁵⁹ 30	Kapan-ı Dakık civârında Ahmed el-Buhârî Hazretlerinin türbedârı Şeyh Mehmed Efendi ⁶⁰ 30	Kapan-ı Dakık civârında Yeşil [...] civârında tarık-i aliyye-i Rifâiyyeden eş-Şeyh Ahmed Halim Efendi 30	Fatih Hazretleri civârında Sâid Çavuş Tekkesi ⁶¹ 30

53 Kut, *a.g.e.*, s. 47.54 Kut, *a.g.e.*, s. 66.55 Ünver, *a.g.e.*, s.265; İşli, *a.g.e.*, s. 65.56 Kut, *a.g.e.*, s. 21.57 Kut, *a.g.e.*, s. 12.58 Kut, *a.g.e.*, s. 58.59 Kut, *a.g.e.*, s. 68.60 Kut, *a.g.e.*, s. 64.61 Kut, *a.g.e.*, s. 60.

Eski Ali Paşa'da Mu'abbir Hasan Efendi Türbesi karşusunda Kapu Halîfesi Tekkesi 30	Sarmaşık'da Cuma Tekkesi 30	Edirne Kapusu dâhî- linde Çakır Ağa Tekke- si Şeyhi Eyyüb Ağa 30	Kara Gümrük'de Ejder Efendi Der- gâhı ⁶² 30
Kapan-ı Dakik'de Balmumcu Tekke- si'nin şeyhi el-Hac Mehmed Efendi 30	İstanbul'da Saraçhâne kurbünde Sancakdâr Hayreddin Dede Tekkesi 30	Emir Buhari kurbünde Çenezâde Tekkesi ⁶³ 30	Eğrikapu'da Emir Buhârî Tekkesi ⁶⁴ 30
51 Adet			
1530 Kuruş			

ETRÂF-I HASEKİ SULTAN			
Haseki Sultan Câmi- i Şerîfi ittisâlinde Bayram Paşa Tekke- si ⁶⁵ 30	Haseki Sultan Medre- sesi'nde Gülşenî Sâid Efendi ⁶⁶ 30	Haseki Sultan Câmi-i Şerîfi kurbünde Nakşî Sâid Efendi Tekkesi 30	Davud Paşa'da Şeyh Sâid Efendi ibn Mustafa Efendi 30
Altı Mermer'de Cedîd Ali Paşa Tekkesi ⁶⁷ 30	Davud Paşa'da Çukur Çeşme'de Şeyh Emin Efendi-zâde Şeyh Râsim Efendi Tekke- si 30	Davud Paşa'da Taşçı Dede Tekkesi 30	Altı Mermer'de Cendî [?] Hürrem- zâde Tekkesi 30
Altı Mermer'de Sormagîr Mahalle- si'nde Kadirî Şeyhi Halil Efendi Tekke- si ⁶⁸	Altı Mermer'de Seyyid Ömer Efendi Mahallesi'nde Tavi Mahmud Efendi Zâviyesi	Avret Pazarı civârında Tarîk-i Sa'diyeden Bekâr Beğ Zâviyesi	Altı Mermer'de Küçük Hamam nezdinde Şeyh Mehmed-i Hafaf Zâviyesi

⁶² Kut, *a.g.e.*,s. 68.

⁶³ Kut, *a.g.e.*,s. 12.

⁶⁴ Kut, *a.g.e.*,s. 65.

⁶⁵ Kut, *a.g.e.*,s.38.

⁶⁶ Kut, *a.g.e.*,s. 34.

⁶⁷ Kut, *a.g.e.*,s. 8.

⁶⁸ Kut, *a.g.e.*,s. 32.

30	30	30	30
Çınarcık Câmii kurbünde Sancakdâr Hayreddin Tekkesi	Davud Paşa İskelesi kurbünde Tarık-i Sa'diyeden Kadem-i Şerîf Tekkesi ⁶⁹	Haseki Sultan civârında Davud Paşa Mahallesi'nde İrdi [?] nâm Uçurduk Dede Tekkesi	Avret Pazarı civârında Şeyh Mehmed Efendi
30	30	30	30
Tarık-i aliyye-i Nakşıyyeden Zıbın-i şerîf Şeyhi Mehmed Cüneydullah Efendi Tekkesi ⁷⁰	Molla Gürani kurbünde Yüksek Kaldırım nâm mahalde tarık-i Sa'diyeden Fındık-zâde Tekkesi ⁷¹	Molla Gürâni Câmii-i Şerîfi kurbünde tarık-i Sünbüliyeden Koruklu Tekkesi ⁷²	Tarık-i aliyye-i Nakşıyyeden Melek Hoca-zâde el-Hac Mehmed Eşref Efendi Mahdumu Ata Efendi
30	30	30	30
Fenâyî Efendi Mahallesi'nde Şerbetdâr Tekkesi ⁷³	Haseki kurbünde tarık-i Kadiriyyeden Şeyh Tâhâ Tekkesi		
30	30		
22 Adet			
660 Kuruş			

ETRÂF-I KOCA MUSTAFA PAŞA			
Koca Mustafa Paşa Hankâhi ⁷⁴	Koca Mustafa Paşa Zâkirbaşısı Efendi	Koca Mustafa Paşa İmâretinde İmâret Şeyhi Efendi	Koca Mustafa Paşa Pîşkademi Efendi ⁷⁵
30	30	30	30
Koca Mustafa Paşa Türbedârı Efendi	Koca Mustafa Paşa kurbünde Pazargân Tekkesi ⁷⁶	Silivri Kapsusu dâhilinde Emirler Tekkesi	Ağaçayırında Şeyh Savfeti Efendi Tekkesi ⁷⁷
30	30	30	30

⁶⁹ Kut, *a.g.e.*,s. 22.

⁷⁰ Kut, *a.g.e.*,s. 63.

⁷¹ Kut, *a.g.e.*,s. 60.

⁷² Kut, *a.g.e.*,s. 29.

⁷³ Kut, *a.g.e.*,s. 34.

⁷⁴ Kut, *a.g.e.*,s. 7.

⁷⁵ Kut, *a.g.e.*,s. 61.

Koca Mustafa Paşa'da Şeyh Kirâmeddin Türbedârı Ali Dede 30	Şekerpâre Çeşmesi'nde Sadullah Çavuş Tekkesi 30	Yedi Kule kurbünde Hacı Evhadeddin Efendi Tekkesi ⁷⁸ 30	Yedi Kule kurbünde Mirâhur Tekkesi 30
Koca Mustafa Paşa'da Şeyh Yakub Efendi Türbedârı Mehmed Dede 30	Koca Mustafa Paşa Hankâhı Açıcıbaşısı Dede Efendi 30	Koca Mustafa Paşa nezdinde Hâce Mihrîşâh Hatun Zâviyesi 30	Arabacı Bâyezîd Mahallesi'nde Şeyh İsmâil Efendi Zâviyesi 30
Koca Mustafa Paşa Muvakkiti Hacı Ahmed Efendi 30	Koca Mustafa Paşa kurbünde el-Hac Piri Mahallesi'nde Mehmed Arif Efendi 30	Silivri Kapusu'nda Bebek Dede Tekkesi 30	Samatya kurbünde Etyemez Tekkesi ⁷⁹ 30
Mevlevîhâne Kapusu dâhilinde Sertarîk Tarsûsî Tekkesi ⁸⁰ 30	Koca Mustafa Paşa'da Şeyh Mustafa Efendi 30	Koca Mustafa Paşa civârında es-Şeyh el-Hac Ahmed Niyâzi Efendi 30	Mevlevîhâne Kapusu dâhilinde Tarîk-i Sa'diye'den Şeyh el-Hac Kuddusî Efendi Tekkesi 30
24 Adet			
720 Kuruş			

ETRÂF-I ŞEHREMİNİ			
Şehremîni kurbünde Ümmî Sinan Cum'a Tekkesi ⁸¹ 30	Topkapu'da Kürekçi Câmi-i Şerîfi kurbünde Ümmî Sinan Pazar Tekkesi ⁸² 30	Şehremîni kurbünde Ümmî Sinan Tekkesinde Zekâî Efendi Türbe-i Şerîfi 30	Şehremîni kurbünde Himmetzâde Tekkesi 30

⁷⁶ Kut, *a.g.e.*,s. 61.

⁷⁷ Kut, *a.g.e.*,s. 73.

⁷⁸ Kut, *a.g.e.*,s. 48.

⁷⁹ Kut, *a.g.e.*,s. 60.

⁸⁰ Kut, *a.g.e.*,s. 20.

⁸¹ Kut, *a.g.e.*,s. 36.

Şehremini'nde Nazmi Efendi Tekkesi 30	Şehremini'nde Remli Efendi Tekkesi ⁸³ 30	Şehremini'nde Halveti (Hulvî) Efendi Tekkesi ⁸⁴ 30	Mi'mar Câmii kurbünde Gavsî Efendi Tekkesi 30
Mi'mar Câmii derûnunda Şeyh es-Seyyid İsmâil Efendi 30	Yayla'da Kelâmî Efendi Tekkesi ⁸⁵ 30	Yayla'da Emin Kethüdâ Tekkesi 30	Yayla'da Emin-zâde Tekkesi 30
Yeni Bağçe'de Halıcılar'da (Keçeciler'de) Uşşâkî Efendi Tekkesi ⁸⁶ 30	Yeni Bağçe kurbünde Akşemseddin Mahallesi'nde Seyyid Mehmed Şemû'l-Kadirî Efendi 30	Uzun Yusûf Mahallesi'nde Zihgirî Kemâl-zâde Zâviyesi ⁸⁷ 30	Kilise Câmii derûnunda Şeyh Zâviyesi 30
Topkapu'da Kınlı Yusûf Zâviyesi 30	Topkapu'da Kürkçü Câmii Derûnunda Şeyh Mehmed 30	Tarık-i Mevlevî fukarâsından el-Hac Ahmed Efendi 30	Mi'mar Sinaneddin Yusûf Zâviyedârı Şeyh Osman Efendi 30
20 Adet			
600 Kuruş			

ETRÂF-I HÂRİC-İ SÛR

Hazret-i Hâlidü'l-Ensârî radi[yallahü] anhö'l-bârî Türbe-i Şerîfi 30	Ayvansaray Kapsu İttisâlinde Hazret-i Mehmedü'l-Ensârî radi[yallahü] anhö'l-bârî Türbe-i Şerîfi ⁸⁸ 30	Eğri Kapu Hârcinde Hazret-i Ka'bü'l-Ahbâr radiyallahü teâlâ anhö'l-bârî Türbe-i Şerîfi 30	

⁸² Kut, *a.g.e.*, s. 31.

⁸³ Kut, *a.g.e.*, s. 16.

⁸⁴ Kut, *a.g.e.*, s. 16.

⁸⁵ ut, *a.g.e.*, s. 20.

⁸⁶ Kut, *a.g.e.*, s. 15.

⁸⁷ Kut, *a.g.e.*, s. 39.

⁸⁸ Ünver, *a.g.e.*, s. 269.

Eğri Kapu hâricinde Hazret-i Abdullah el-Hudrî[?] radiyallahü teâlâ anı Türbe-i Şerîfi ⁸⁹ 30	Hazret-i Hâlid-i Hârende Küçük Emir Sultan Türbe-i Şerîfi Koca Mustafa Paşa'da es-Seyyid Şeyh Mehmed Emin Efendi mahlûlünden tahsis olunduğunu mübeyyin bir kıt'a ilm ü haberi vürüd eylediği 30	Yeni Kapu Mevlevîhânesi Hankâhı ⁹⁰ 30	Yeni Kapu Hâricinde Hazret-i Merkez Efendi Hankâh-ı Şerîfi ⁹¹ 30
Hazret-i Merkez Efendi Türbedârı Efendi 30	Hazret-i Seyyid Nizâmeddin Hankâh-ı Şerîfi 30	Orta Kapusu hâricinde Emir Buhârî Tekkesi 30	Eğri Kapu hâricinde Seyyid Cemâleddin Efendi Tekkesi 30
Eyyûb'de Şah Sultan Tekkesi 30	Eyyûb'de La'li-zâde Türbesinde Nakşibendî Tekkesi 30	Eyyûb'de Cafer Paşa Türbesinde Hacı Yahya Kadîrî Tekkesi 30	Eyyûb'de İmâret kurbünde Yahya Efendi Tekkesi ⁹² 30
Eyyûb'de Takyeci Mahallesi'nde Ümmî Sinan Tekkesi 30	Eyyûb'de Taşlı Burun'da Sa'dî Tekkesi ⁹³ 30	Otakçılar'da Sivâsî Efendi Tekkesi 30	Eyyûb'de Dârüssaade Ağası Medresesi civârında Şeyhülislâm Tekkesi 30
Eyyûb'de Dârüssaade Ağası Medresesi civârında Nakşibendî Tekkesi 30	Eyyûb'de Haydar Mahallesi'nde Ser Tarik-zâde Tekkesi 30	İdris Köşkü'nde Cavlak Hasan Efendi Tekkesi 30	Defterdâr İskelesi'nde Balçık Tekkesi ⁹⁴ 30

⁸⁹ Ünver, *a.g.e.*, s. 233.

⁹⁰ Kut, *a.g.e.*, s. 32.

⁹¹ Kut, *a.g.e.*, s. 9.

⁹² Kut, *a.g.e.*, s. 51.

⁹³ Kut, *a.g.e.*, s. 56.

⁹⁴ Kut, *a.g.e.*, s. 56.

Eyyûb'de Nişancılar'da Ser Tarik-zâde Efendi Tekkesi ⁹⁵ 30	Otakçılar'da Şeyh Murad-ı Nakşibendî Tekkesi 30	İdris Köşkü'nde Özbek Tekkesi 30	Eyyûb'de Otakçılar'da Şeyh Ali Efendi Tekkesi 30
Cennetmekân Sultan Murad Hân-ı Sâni Hazretlerinin Bûlbûl Deresi'nde binâ buyurdıkları Kadiri Tekkesi 30	Eyyûb'de Şah Sultan Tekkesinde Meydan-cı Dede Efendi 30	Otakçılarda Arakiyeci Mahallesi'nde Şeyh Ahmed Efendi Tekkesi 30	Hazret-i Hâlid civârında vâki Tarik-i Nakşibendiyeden İzzet Mehmed Paşa Hankâhı 30
İdris Köşkü'nde Kâşgârî Abdullah Efendi Türbesi 30	Hazret-i Hâlid civârında hazret-i Ebu'l-Dirdar[Ebu'd-Dürda] ⁹⁶ radiyallahü anh Türbe-i Şerifi Türbedârı Mustafa Efendi 30	Hazret-i Hâlid civârında Türbe Tekkesi müridânından Reis Derviş Mustafa Efendi 30	Hazret-i Hâlid civârında Molla Çelebi Zâviyesi Şeyhi Mehmed Nûri Efendi 30
Otakçılar Çayırbaşı'nda Tarik-i Halvetiyeden Kolancı Şeyh Mehmed Emin Efendi Tekkesi ⁹⁷ 30	Topkapu'da Takyeci Câmi-i Şerifi Tekkesi 30	Edirnekapusu Hâricinde Nakşibendî Paşa Tekkesi 30	Oluklubayır'da Nakşibendî Hacı Ali Efendi Tekkesi ⁹⁸ 30
es-Seyid Mehmed Kirâmeddîn Efendi Sertarik-zâde Mehmed Celâleddîn Uşşâkî 30	Yeni Kapu Mevlevihânesi civârında Alemdâr Mehmed Mecâz Efendi Türbesi 30	Otakçılar'da Sa'diyeden Mehmed Beğ Mescidi Zâviyesi Şeyhi Efendi 30	
42 Adet			
1260 Kuruş			

⁹⁵ Kut, *a.g.e.*, s. 54.

⁹⁶ Ünver, *a.g.e.*, s. 248.

⁹⁷ Kut, *a.g.e.*, s. 33.

⁹⁸ Kut, *a.g.e.*, s. 56

ETRÂF-I ANADOLU DER MEDÎNE-İ ÜSKÜDAR			
Üsküdar'da Hüdâi Aziz Mahmud Efendi Hazretlerinin Hankâhı ⁹⁹ 30	Üsküdar'da Selâmi Efendi Hazretlerinin Hankâh-ı Şerîfi ¹⁰⁰ 30	Edhemî Mehmed Efendi Zâviyedârı Hazret-i Hüdâi İmamı Efendi 30	Hazret-i Hüdâi kaddese sırrehü Türbedârı Efendi 30
Atpazarı kurbünde Saçlı Halil Efendi Tekkesi Şeyhi Hazret-i Hüdâi imam-ı sânisî Efendi 30	Bulgurlu'da Hazret-i Hüdâi Musalla Şeyhi Efendi 30	Kısıklı'da Mehmed Râşid Efendi Tekkesi Şeyhi Efendi 30	Üsküdar'da Hazret-i Hüdâi Hankâh-ı Şerîfinin Vekilharcı Dede Efendi 30
Üsküdar'da Doğançılar'da Hazret-i Nasûhî Efendi Tekkesi ¹⁰¹ 30	Üsküdar'da Raûfî Efendi Tekkesi ¹⁰² 30	Ağa Hamamı kurbünde Seyyid Feyzullah Efendi Tekkesi 30	Salacak İskelesi'nde Etyemez Kadîrîler Tekkesi 30
Na'ılcacı Halil Efendi demekle ârif İnâdiye kurbünde Şeyh Tulu' Efendi Tekkesi ¹⁰³ 30	İnâdiye kurbünde Bandırmalı-zâde Hâşim Efendi Tekkesi 30	Karaca Ahmed Sultan Tekkesi 30	Tabutçular içinde Saçlı Hasan Efendi Tekkesi 30

⁹⁹ Kut, *a.g.e.*,s. 70.

¹⁰⁰ Kut, *a.g.e.*,s. 71.

¹⁰¹ Kut, *a.g.e.*,s. 23.

¹⁰² Kut, *a.g.e.*,s. 26.

¹⁰³ Kut, *a.g.e.*,s. 27.

Ağa Hamamı kurbünde Kapu Ağası İsmâil Ağa Zâviyesi 30	Hacı Dede Tekkesinde Şeyh Sâdık Efendi 30	Üsküdar'da Şeyh Safvetî Efendi Tekkesi 30	At Pazarı kurbünde Halvetî Şeyhi Mustafa Efendi Tekkesi 30
Üsküdar'da Kapu Ağası kurbünde Nureddin-i Moravî Şeyh Abdülaziz Efende Tekkesi ¹⁰⁴ 30	Üsküdar'da Menzilhâne'de Rifâî Tekkesi ¹⁰⁵ 30	Hazret-i Hüdâî Zâkirbaşısı Efendi 30	Hayratlu Mezarında Acı Bâdem Tekkesi 30
Tenbeller Mahallesi'nde Tenbeller Tekkesi 30	Çinili Hamam kurbünde Ahmed Efendi Tekkesi ¹⁰⁶ 30	Üsküdar'da Tenbel el-Hac Mehmed Ağa Mahallesi'nde Tarık-i aliyye-i Nakşiyeden Şeyh Selim Efendi Derğâh-ı şerîfi 30 İşbu iki yüz yetmiş iki senesinden itibâren müceddeden tahsîs olunduğunu mübeyyin bir kıt'a ilm ü haberi vürûd eylediği	Çavuşbaşı Deresi'nde Çamlıcalı İdris Efendi Tekkesi 30
Bülbül Deresi'nde Özbekler'de Hacı Hoca Tekkesi ¹⁰⁷ 30	Vâlide-i Cedîd civârında Cemâl Halifesi Tekkesi 30	Balaban İskelesi'nde Sa'diyeden Yağcı-zâde Tekkesi ¹⁰⁸ 30	Salacak İskelesi'nde Ak Şemseddin Efendi Tekkesi 30

¹⁰⁴ Kut, *a.g.e.*,s. 26.

¹⁰⁵ Kut, *a.g.e.*,s. 73.

¹⁰⁶ Kut, *a.g.e.*,s. 23.

¹⁰⁷ Kut, *a.g.e.*,s. 72.

¹⁰⁸ Kut, *a.g.e.*,s. 27.

Pazarbaşı Mahallesi'nde Çavuşbaşı Çeşmesi'nde Şeyh Fenâî Tekkesi ¹⁰⁹ 30	Karaca Ahmed Sultan kurbünde Hâfız İsmâil Efendi Tekkesi 30	Devâtcılar'da Abdüşşekûr Efendi Tekkesi ¹¹⁰ 30	Bülbül Deresi'nde Divâne Ali Efendi Özbek Tekkesi 30
Bülbül Deresi'nde Şeyh Câmîi derûnunda Devâtcı-zâde Tekkesi ¹¹¹ 30	Durbâli Mahallesi'nde Cedîd Hacı Dede Tekkesi 30	Kanlıcak karyesi'nde Şeyh Ata Efendi Nakşibendî Tekkesi ¹¹² 30	Öküz Limanı'nda Yarımca Dede Tekkesi 30
Üsküdar'da Debbağlar Mahallesi'nde Tarîk-i aliyye-i Rifâiyyeden Nuri Efendi Tekkesi 30	Beykoz'da Mehmed Kethüda Başî Şeyhi Süleyman Efendi ¹¹³ 30	Alaca Minâre kurbünde Nakşibendî Şeyh İsmâil Efendi Zâviyesi ¹¹⁴ 30	Beykoz'da Halvetî Efendi Tekkesi 30
Kadı Karyesi'nde Tarîk-i Sa'diyeden Abdülbâkî Efendi Tekkesi ¹¹⁵ 30	Üsküdar'da Tabutçular'da Abdülhayy Efendi Tekkesi 30	Çavuş Deresi'nde Sa'diyeden Şeyh Seyfeddin Efendi Tekkesi 30	Bazarbaşı Mahallesi'nde Şeyh Ahmed Kartal Tekkesi 30
Cennet-mekân Efendimizin Selimiye'de binâ buyurdıkları Nakşibendî Tekkesi ¹¹⁶ 30	Miskinler Tekkesi 30	Toptaş kurbünde Nakşibendî Şeyhi Hasib Efendi Tekkesi 30	Üsküdar'da Şeyh Nûri Efendinin nukebâsı Es'ad Dede Efendi 30

¹⁰⁹ Kut, *a.g.e.*,s. 24.

¹¹⁰ Kut, *a.g.e.*,s. 25.

¹¹¹ Kut, *a.g.e.*,s. 27.

¹¹² Kut, *a.g.e.*,s. 76.

¹¹³ Kut, *a.g.e.*,s. 75.

¹¹⁴ Kut, *a.g.e.*,s. 28.

¹¹⁵ Kut, *a.g.e.*,s. 71.

¹¹⁶ Kut, *a.g.e.*,s. 28.

Anadolu Hisarında Şeyh Mehmed Rûmî Efendi Tekkesi Şeyhi Ali Efendi 30	Tarîk-i aliyye-i Rifâiye fukarâsından Sâlih Efendi 30	Üsküdar Mevlevihânesi Dergâhı 30	Üsküdar'da İskender Dede Tekkesi ¹¹⁷ 30
Üsküdar'da Durbâli Mahallesinde Tarîk-i aliyye-i Rifâiyeden Şeyh Hasan Efendi Tekkesi 30	Bolu Eyâleti'nde Virânşehir Kazasında Şerefeddin Divânı'nda medfûn Şeyh Muhiddin Efendi Câmü Zâviyedârı Dersiâm Hasan Efendi 30	Üsküdar'a muzâfe Nerdübân Karyesinde Şahkulu Sultan Dergâh-ı şerîfi Şeyhi el-Hac Hasan Efendi 30	Üsküdar'da Selâmi Tekkesi civârında Feyzullah Efendi Tekkesi ¹¹⁸ 30
60 Aded			
1800 Guruş			

ETRÂF-I KASIM PAŞA VE TOPHÂNE-İ ÂMİRE VE SEVÂHİL-İ RUMELİ

Kasım Paşa'da Hüsâmeddin Uşşâkî Tekkesi ¹¹⁹ 30	Kasım Paşa'da Mevlevihâne Hankâh-ı Şerîfi 30	Galata Mevlevihânesi Hankâh-ı Şerîfi ¹²⁰ 30	Beşiktaş Mevlevihânesi Hankâh-ı Şerîfi ¹²¹ 30
Mevlevihâne kurbünde Hazret-i Yahya Efendi Tekkesi ¹²² 30	Kasım Paşa Mevlevihânesi civârında Şeyh Yahya Efendi Tekkesi 30	Kulaksız'da es-Seyyid Hâşim Efendi Tekkesi 30	Tatavla'da Bedeviler Tekkesi ¹²³ 30
Kasım Paşa'da el-Hac Ferhad Mahallesi'nde Yanık demekle ârif Tekye 30	Ok Meydanı'nda Piyâle Paşa Tekkesi 30	Piyâle Paşa'da Ali Paşa Tekkesi 30	Küçük Piyâle'de Başmakçı Ali Tekkesi 30

¹¹⁷ Kut, *a.g.e.*,s. 26.

¹¹⁸ Kut, *a.g.e.*,s. 74.

¹¹⁹ Kut, *a.g.e.*,s. 43.

¹²⁰ Kut, *a.g.e.*,s. 44.

¹²¹ Kut, *a.g.e.*,s. 69

¹²² Kut, *a.g.e.*,s. 42.

¹²³ Kut, *a.g.e.*,s. 75.

Ok Meydanı'nda Sinan Paşa'da Hamdi Efendi Tekkesi 30	Sütlüce'de Şeyh İshak Karamânî Tekkesi 30	Sütlüce'de Şeyh Özbek el-Vâni Tekkesi 30	Sütlüce'de Sa'diyeden Hasırcı-zâde Tekkesi 30
Kasım Paşa'da Abdullah Mahallesi'nde Doğramacı-zâde Tekkesi 30	Hasköy'de Fıstıklı Tekkesi 30	Kasım Paşa'da Sipâhî[?] kurbünde Çiğirim dede Şeyhi Simkeş Halil Efendi 30	Kasım Paşa'da Sipâhî[?] kurbünde es-Seyyid Mehmed el-Kadirî Tekkesi 30
Kasım Paşa'da Küçük Piyâle'de Sa'diyeden Şeyh Zâviyesi 30	Kasım Paşa'da İplikçi Fırını zahrında Bedevî Şeyhi Arab-zâde Tekkesi ¹²⁴ 30	Hasköy'de Abdüsselâm Efendi Tekkesi ¹²⁵ 30	Tersâne-i Amire'de Turâbî Efendi Tekkesi ¹²⁶ 30
Tarîk-i Kadiriyyeden Tophâne'de Hendekbaşı'nda Şemseddin Benâyi[?] Zâviyesi 30	Firûz Ağa Mahallesi'nde Rifâiyeden Hoca-zâde Şeyhi Hâfız Mehmed Efendi Tekkesi 30	Dolma Bağçe'de Gümüş Suyu Bâlâsı'nda Şeyh Efendi Tekkesi 30	Kurşunlu Mahzen Tekkesi 30
Tophâne-i Amire'de İsmâil Rûmî Hankâhı Meydancısı Kadiri Derviş İsmâil Efendi 30	Kadirihâne demekle ârif Tophâne-i Amire'de Kadiri Şeyhi İsmâil Rûmî Hankâhı ¹²⁷ 30	Tophâne-i Amire'de Mağribî Ali Dede Tekkesi 30	Tophâne-i Amire'de Saka Başı Mahallesi'nde Gülşeni Tatar Efendi Tekkesi 30
Tophâne-i Amire'de Çavuşbaşı Mahallesi'nde İlyas Çelebi Tekkesi 30	Tophâne'de Kârhâne kurbünde Karabaş Tekkesi ¹²⁸ 30	Fındıklı'da Hazret-i Keşfi Cafer Efendi Tekkesi 30	Beşiktaş'da Dülger-zâde Tekkesi 30
Diolma Bağçe'de Attar-zâde Mustafa Efendi Tekkesi 30	Beşiktaş'da Maçka Tekkesi 30	Beşiktaş'da Karabâli kurbünde Kadiriyyeden Çakır Dede Tekkesi 30	Rumeli Hisarı'nda Derviş Dede Tekkesi 30

¹²⁴ Kut, *a.g.e.*,s. 75.

¹²⁵ Kut, *a.g.e.*,s. 33.

¹²⁶ Kut, *a.g.e.*,s. 44.

¹²⁷ Kut, *a.g.e.*,s. 45.

¹²⁸ Kut, *a.g.e.*,s. 46.

Yeni Köy'de İsmâil Efendi Hankâhı	Mirgûn Oğlu nâm mahalde Kadiriler Tekkesi	Rumeli Hisarında Molla Fenârî Mahallesi'nde Na'lband Mehmed Efendi Zâviyesi	Rumeli Hisarı'nda Torlak Ali Mahalle- si'nde Sultan Mehmed Câmîi Vâizi Tarîk-i Halvetiyeden Şeyh Ahmed Efendi Tekkesi
30	30	30	30
44 Aded			
1320 Guruş			

YEKÛN
8880
210
Eshâbı tarafından henüz mutâlebe olunmayarak adem-i itâsıyla tenzîli icâb eden mebâliğın mikdârı Irgad Pazarı'nda Çorlulu Ali Paşa Tekkesi Ayvansaray kurbünde Hazret-i Câbir Türbe-i Şerîfi Koca Mustafa Paşa el-Hac Piri Mahallesi'nde Mehmed Ârif Südlince'de Şeyh Özbek el-Vâni Tekkesi Beşiktaş Mevlevîhânesi Rumeli Hisârı'nda Molla Fenârî Mahallesi'nde Na'lband Mehmed Efendi Zâviyesi Bolu Eyâleti'nde Virânşehir Kazâ'sında Şerefeddin Dinânî'nde Muhiddin Zâviyedârı Hasan Efendi Aded:7 Beher Fi: 30 210 Guruş

İki yüz yetmiş bir senesi zıkr-i âti dergâhın Muharremiyeleri ahz olunmayub sene-i mezkûr defterinden fûrûnihâde olunarak ita olunanların sûreti bâ tanzîm masraf kayd olunmuş ise de işbu iki yüz yetmiş iki senesi zarfında eshâbı tarafından mutalebe olunarak bi'l-ita işbu defter[e] idhâl olunan mebâliğın mikdârı

Tophâne-i Amire'de Sakabaşı Mahallesi'nde Gülşenî Tatar Efendi Dergâhı	Eyyûb'de Şah Sultan Tekkesi ¹²⁹	Eyyûb'de Şah Sultan Tekkesi'nde Meydancı Ali Dede	Cennet-mekân Efendimizin Üsküdar'da Selimiye'de binâ buyurdıkları Nakşibendî Tekkesi 30
30	30	30	
120			

YEKÛN
8670
İki yüz Yetmiş iki Senesine mahsûben verilen
120
Yetmiş bir senesine mahsûben verilen

İşbu ikiyüz yetmiş iki şehir-i Muharremü'l-harâmında cânib-i hayriye-i haremeynü's-şerîfeynden otuz guruş Muharremiye olarak ma'lûmü'l-esâmî bi'l-cümle tekâyâ ve zevâyâ ve türâb-ı şerîfe ve sâireye tevzi' ve taksim olunmak üzere sekizbin altıyüz yetmiş guruşla sene-i sâbıkâ mahsûben verilmiş olan yüz yirmi guruş ki cem'an sekiz bin yedi yüz doksan guruşun ber müceb-i hesâb-ı rûmî Haremeynü's-şerîfeyn vakfının iki yüz yetmiş bir senesi mahalline masraf kaydı lâzım gelmekle meblağ-ı mezbûrun sene-i merkur mahalline masraf kaydıçün rûzname'den ba'de'l-hesâb efkaf muhasebesine kaydıyla bir kıt'a sureti ve ilm ü haberinin itâsı bâbında emr ü fermân hazret-i men lehül-emrindir. Fi Gurre-i C sene 272

Asitâne-i Sa'adet ve bilâd-ı selâsede kâin bi'l-cümle tekâyâ ve zevâyâ ve türâb-ı şerîfeye beher sene Muharrem dühülünde sadaka-i tâcdârî olmak üzere Muharremiye nâmıyla Hazine-i Haremeynden itâsı mûtâd olan Muharremiyenin ikiyüz yetmiş bir kûsûruyla yetmiş iki senesine mahsûben cânib-i hazîne-i merkûmeden itâ olunmuş olan sekiz bin yedi yüz doksan guruşun hazîne-i merkûmeden itâsıyla mahalline masraf kayd olunmak üzere [...] defterlerinden defteri terkim kılınmış ve kuyûda bi'l-müraca'â mahall-i mezkûrda kâin bi'l-cümle tekâyâ ve zevâyâyâ beher sene şehir-i mezkûr dühülünde itâsı mûtâd olan Muharremiye Hazine-i Haremeyn'den bi'l-itâ mahsûb-ı rûmî vakfına masraf kayd olunugeldiği de kuyûddan müstebân olmuş olmağla bu sûrette ber mantûk-ı defter-i müfredât mahall-i merkûmede kâin tekâyâ ve zevâyâyâ-yı mezkûr için ikiyüz yetmiş bir ve yetmiş iki senelerine mahsûben Hazine-i Haremeyn'den bâlâda defterlü [...] olarak itâ olunmuş olan sekiz bin yediyüz doksan guruş Muharremiyenin ber sâbık-ı [...] muhasebeye kaydı cihetiyle itâsıçün suret ve bi-hesâb-ı rûmî Haremeyn

¹²⁹ Kut, *a.g.e.*, s. 19.

vakfının sene-i merkûme yetmiş bir senesi mahalline masraf kaydıçün rûznâmçe defterlerine ilm ü haberinin itâsı iktizâ eder fermân hazret-i veliü'l-emrindir.

Suret ve ilm ü haberi tahrîr oluna fî 5 CA sene 1272